

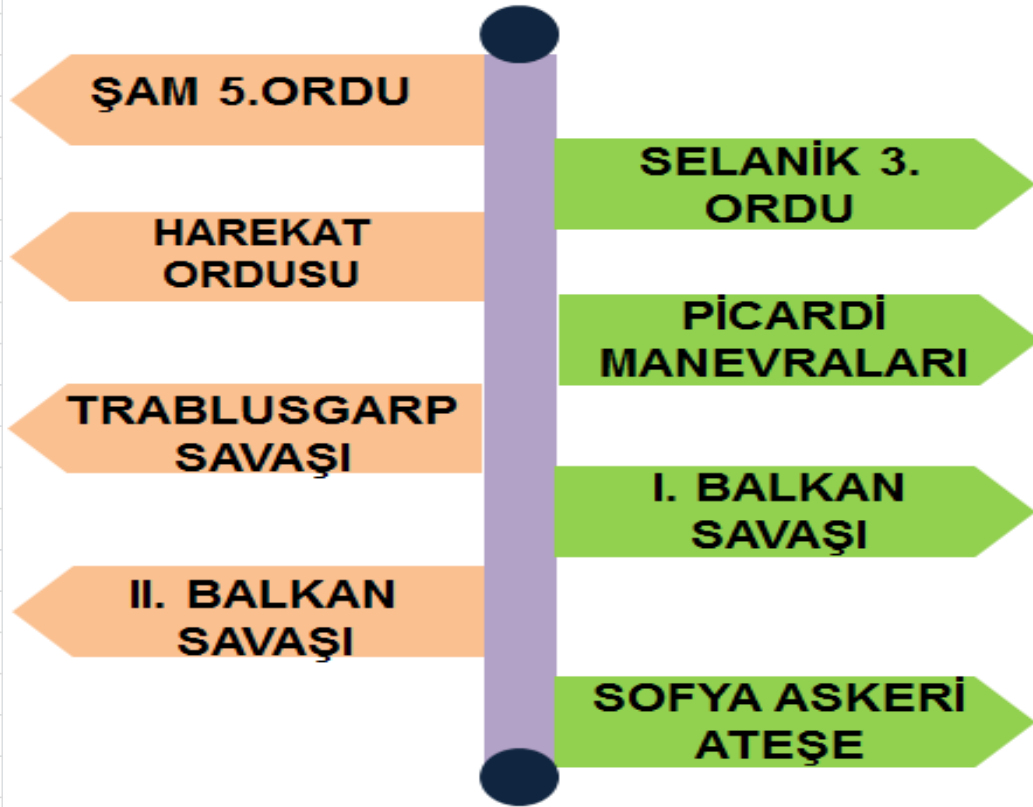
8.
SINIF

1. ÜNİTE

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

I. DÜNYA SAVAŞINA KADAR MUSTAFA KEMAL'İN ASKERİ ALANDAKİ GÖREVLERİ

ŞAM 5. ORDU

İstanbul Harp Akademisini başarı ile tamamlayan Mustafa Kemal 1905 yılında Kurmay Yüzbaşı olarak mezun oldu. Artık Osmanlı subayı olan Mustafa Kemal görev için hazırды ve ilk görev yeri olan Şam 5. Ordu komutanlığına atandı. Mustafa Kemal burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Daha sonra ise Selanik 3. Ordu komutanlığına atandı.

SELANİK 3. ORDU

Mustafa Kemal Şam'daki görevinin ardından merkezi Manastır'da olan Selanik 3. Ordu komutanlığına atandı. Şam'da kurmuş olduğu Vatan ve Hürriyet Cemiyetinin bir şubesi Selanik'te faaliyet içerisindeydi. Mustafa Kemal Selanik'e geldiği vakit İttihat ve Terakki cemiyeti ile tanışmış ve buradaki arkadaşları ile İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne üye olmuşlardır. Daha sonraki süreçte Mustafa Kemal İttihat ve Terakki üyelerinin siyasete dahil olduğunu görünce istifa etmiştir. Selanik 3. Ordu komutanlığı görevinde iken İstanbul'da Meşrutiyet ile ilgili isyan çıkınca bu isyanı bastırmak için görevlendirildi.

HAREKAT ORDUSU (31 MART AYAKLANMASI)

Halkın yönetime katılmasından rahatsız olan bir grup, başkent İstanbul'da meşrutiyetle ilgili gerginlik çıkarmaya başladılar. Bu gerginlik giderek büyüdü ve isyan haline dönüştü. Meşrutiyet yanlıları Selanik 3. Ordu'dan yardım isteyince Mahmut Şevket Paşa komutasında çalışan Mustafa Kemal bu isyanı bastırmak için görevlendirildi. Selanik'te hazırlanan bu orduya Harekat Ordusu adı verildi. Kurmay Başkan sıfatı ile orduda yer alan Mustafa Kemal Harekat Ordusu ile İstanbul'daki İsyanı bastırdı. Mustafa Kemal'in Meşrutiyete karşı çıkan ayaklanmayı bastırması; onun Meşrutiyet yanlısı olduğunu ve yenilikçi bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir. 31 Mart Türk tarihinde rejime karşı yapılmış ilk ayaklanma olarak kayıtlara geçti.

PİCARDİ MANEVRALARI

Fransız ve İngiliz orduları Fransa'da ortak bir tatbikat yapmaya karar verdiler. Picardi Manevraları adı verilen bu tatbikata 1910 yılında Mustafa Kemal Osmanlı Devleti adına gözlemci olarak katıldı. Bu tatbikatta yer alan uçakların dikkat çeken Mustafa Kemal hava kuvvetlerinin önemine vurgu yaptı. Gelecekte yapılacak olan savaşlarda hava kuvvetlerine sahip olan ülkelerin avantajlı olacağını belirtti. Bu tatbikat ona mesleki açıdan kendisini geliştirmesini sağladı.

TRABLUSGARP SAVAŞI - 1911

Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya gelişen sanayisi için ham maddeye ihtiyaç duydu. Bu nedenle kendisine en yakın konumda olan Osmanlı Devleti'ne ait Tarablusgarp'ı (Libya) ele geçirmek üzere harekete geçti. Mısır'ın İngilizlerin kontrolünde olmasından dolayı karadan, donanmamızın uzun süredir kullanılamamasından dolayı da denizden askeri birlik gönderemedik. Bunun üzerine aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar kılık değiştirerek Trablusgarp'a geçtiler. Burada Derne ve Tobruk gibi önemli kentlerde yerel halkı İtalyanlara karşı örgütleyen Mustafa Kemal İtalyanlara karşı önemli bir başarı elde etti. Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlar karışmaya başladı. Durumu fırsat bilen İtalya Osmanlı Devleti'ni Uşi Anlaşması için masaya oturmasını sağladı.

Savaş Uşi Anlaşması ile sona erdi Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı ve böylece Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetmiş oldu. Ayrıca bu anlaşma ile On İki Ada geçici olarak İtalyanlara bırakıldı. Bu savaş Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyimi olup ilk askeri başarısıdır. Ayrıca ilk kez sömürgeci bir devlete karşı mücadele etmiştir.

I. BALKAN SAVAŞI

Fransız İhtilalinden etkilenen Balkanlarda yaşayan etnik milletler Rusya'nın kışkırtması ile Osmanlı Devletine karşı gelmeye başladılar. Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadađ kendi aralarında ittifak kurarak Osmanlı'ya karşı savaş açtılar. Ordu içinde yaşanan siyasi rekabet ve ordumuzun savaşa hazır olmaması gibi etkenlerden dolayı ordumuz ağır bir yenilgi aldı. Savaş sonunda Londra Anlaşmasını imzalayarak savaştan çekildik.

Midye-Enez hattı batısındaki topraklarımızı Edirne’de dahil olmak üzere kaybettik. Mustafa Kemal bu savaşta Gelibolu’da önleyici kuvvet olarak görev aldı. Mustafa Kemal Gelibolu’da araziyi tanımış ve bu durum ona Çanakkale Savaşı’nda avantaj sağlamıştır.

II. BALKAN SAVAŞI

Osmanlı Devletinden aldıkları toprakları paylaşırken Balkan Devletleri arasında anlaşmazlık yaşandı. Savaşan devletler içerisinde en fazla toprağı Bulgaristan’ın alması diğer devletlerin hoşuna gitmedi. Bu durum sonucunda Balkanlarda ikinci bir savaşın fitili ateşlenmiş oldu. I. Balkanda olmayıp II. Balkana katılan Romanya’nın da savaşa katılımı ile Bulgaristan yenilgiye uğratıldı.

Durumu fırsat olarak gören Osmanlı Devleti savaşa dahil olarak Edirne ve Kırklareli’yi geri aldı. Mustafa Kemal bu savaşa yer alarak Edirne ve Bolayır’ın kurtarılmasında önemli rol oynadı.

SOFYA ASKERİ ATEŞEMİLİTERİ - 1913

Balkan Savaşları’nın sona ermesinden sonra Mustafa Kemal Sofya’ya Ateşemiliter (büyükelçi) olarak görevlendirildi. Bu görev onun ilk yurt dışı göreviydi. Sofya yabancı konsoloslukların bulunduğu ve batılı kültürün zengin yaşandığı bir şehirdi. Mustafa Kemal Sofya’da bulunan Türklerin sorunları ile yakından ilgilenerek milliyetçi kişiliğini ortaya koydu.

Sofya’da sık sık balo ve davetler düzenleniyordu. Mustafa Kemal bu balo ve davetlere katıldığında burada Bulgar ve diğer yabancı devlet temsilcileri ile görüşüyordu. Bu durum onun diplomasi yönünü geliştirdi. Ayrıca Mustafa Kemal burada Bulgar Parlamentosunu inceleyerek meclis çalışmaları hakkında fikir edindi.

